

Disse Erfaringer maner i høj Grad til, saa vidt Omstændighederne tillader det, at arbejde hen til, at Landet kan sikre sin Belysning igennem andre Midler end Petroleum, saa meget mere som dette endogsaa under almindelige Omstændigheder er en forholdsvis dyr Lyskilde.

Da Petroleumsprisen var 18 Øre pr. Liter, kostede Brugen af en 16-Lys-Petroleumslampe 1,5 Øre pr. Time, medens Elektricitet til en 16-Lys-Metaltraadslampe samtidig kostede 1 Øre, med en Elektricitetspris af 50 Øre pr. Time, hvilket den Gang kunde regnes for at være den normale Elektricitetspris paa Landet. I Øjeblikket er Petroleumens Pris ca. 75 Øre pr. Liter, saa at Forbruget til en 16-Lys-Petroleumslampe vil koste godt 6 Øre pr. Time. Samtidig kan Udgifterne pr. KWT paa Landet, hvor Værkerne er byggede under Krigen, regnes til højst 1,50 Kr. inclusive Forrentning m. m. af Anlægget, saaledes at en 16-Lys-Metaltraadslampe kun bruger for 3 Øre Elektricitet i Timen.

Med Hensyn til Landets Udgifter til Belysnings-Petroleum kan anføres, at cifværdien ufortoldet i 1913, da der indførtes godt 80 000 Tons beløb sig til ca. 7,2 Mill. Kr., i 1920 derimod, da der indførtes ca. 68 000 Tons, var cifværdien ufortoldet ca. 42 Mill. Kr. Den aarlige Udgift til Belysnings-Petroleum, som altsaa repræsenterer vor Afhængighed af Udlandet paa dette Omraade, andrager altsaa meget betydelige Beløb. Efter at have meddelt disse Oplysninger, som giver et Billede af vor Afhængighed af Udlandet indenfor disse Omraader, skal vi nævne, hvorledes man ved Hjælp af de danske Energikilder kan haabe paa at opnaa en vis Grad af Uafhængighed.

Under Krigen har det vist sig, at de danske Brændsler Brunkul og navnlig Tørv i tidligere uanet Grad var i Stand til at yde Hjælp. Det er allerede nævnt, at Elektricitetsværkerne i stor Udstrækning gik over til at anvende Tørvogas til Drift af de ombyggede Dieselmotorer.

Som Følge af denne Udvikling blev i Aaret 1918—19 en Trediedel af 61 Værkers samlede Produktion fremstillet ved Hjælp af Tørv, og Forbruget steg fra 1917—18, hvor der ved 58 Værker brugtes 8 500 Tons Tørv, til 45 000 Tons Tørv brugt af 61 Værker i 1918—19. Det udtales i Provins-Elektricitetsværkernes Statistik, at man paa denne Maade fik en udmærket Erstatning for den udeblevne Brændselolie.

Der ligger i denne Erfaring et foreløbigt Bevis for, at det vil være en sund Vej at indrette Elektricitetsværker paa Tørvemoser; her vil Tørven kunne faas til billigst mulig Pris, og man vil saaledes kunne skabe Energikilder, som kan faa Betydning ogsaa under normale Forhold.

Foruden at Tørven er anvendt i Elektricitetsværkerne, er store Mængder tilige blevet benyttet i Dampkedelanlæg og til Opvarmning. Som et Maal herfor skal nævnes de i vor Arbejdsplan anførte Tal, hvorefter Tørvene i Aarene 1917—20 ydede fra 26 til 40 pCt. af Landets samlede Brændselsforbrug. Naar det erindres, at denne store Produktion blev skabt i Løbet af meget kort Tid under vanskelige Forhold, kan det hævdes, at der er Mulighed for ved rationel Drift at faa en værdifuld Erstatning for en Del af det indførte Brændsel.

I denne Forbindelse skal vi igen komme tilbage til et Spørgsmaal, som allerede er berørt i vor Arbejdsplan, nemlig den ofte fremførte Betragtning, at Tørvemoserne bør hvile som en Reserve for Fremtiden.

I denne Henseende vil det være af Interesse at nævne, at man pr. Hektar af en Mose med 2 m Dybde vil kunne fremstille ca. 1 Mill. KWT i et moderne indrettet Elektricitetsværk. Endvidere nævnes, at der alene i Moser med over 1 000 Hektar pr. Mose findes 25 000 Hektar her i Landet, og det vil da være klart, at det aarlige Indgreb i Tørvreserven, selv ved en meget betydelig Elektricitetsproduktion, vil være af ganske forsvindende Betydning, og at Moserne i adskillige Hundrede Aar vil kunne levere Materiale til en overordentlig meget større Elektricitetsmængde end den, der kan være Tale om indenfor en rimelig Tid at udvinde ad den Vej.

Det turde herefter være tilladt at hævde, at Hensynet til Bevarelsen af Tørvemoserne som Reserve ikke bør forhindre en betydelig Elektricitetsproduktion ved deres Hjælp.

I vor Arbejdsplan har vi givet en Udsigt over de forskellige Veje, ad hvilke Fremstillingen af Tørv kan tænkes fremmet. De følgende Oplysninger om moderne Fremgangsmaader til Tørvmassens Optagning og Behandling vil dog maaske være af nogen Interesse.

I disse Henseender er der i de senere Aar sket meget betydelige Fremskridt; man har saaledes grundet Haab om at kunne erstatte Tørvgravningen og Tørvfrem-